

Ploh na filmskem platnu

V radovljiskem kinu so pred kratkim predvajali kratki dokumentarni film *Vleka ploha* v Begunjah na Gorenjskem režiserja Janija Kolmana.

NIKA TOPORIŠ

Radovljica – »Za film sem se odločil v prvi vrsti ravno zato, ker sem imel to možnost. Po drugi strani ima na primer Ptuj zelo znano kurentovanje in tudi drugi kraji imajo močno razvite pustne šege, v Begunjah pa imamo res pristno in tradicionalno vleko ploha, ampak se o tem premalo ve. Fantje se brez odstopanja držijo zelo stare tradicije, zato je prav, da se ta tradicija ohrani tudi v video zapisu. Dandanes gre vse v video format in to je zagotovo stvar, ki ne bo šla v pozabo. Ko si bo na primer čez petdeset let nekdo ogledal film, bo vedel, kako in zakaj,« je pojasnil Jani Kolman, režiser filma.

Vleka je povrnitev časti

Vleka ploha v Begunjah na Gorenjskem je vpisana v Register nesnovne kulturne dediščine pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Običaj je povezan z dejstvom, da se v določenem časovnem obdobju v vasi ni zgodila nobena poroka. Vleko ploha venomer izpelje neporočeni fantje, vsekakor pa je dogodek mnogo več kot le vleka. Kot je pojasnil tudi film, je včasih v Begunjah veljalo,

Begunjski fantje, režiser Jani Kolman, avtor besedila Sašo Gašperin in moderatorka večera Urša Mlakar / Foto Gorazd Kavčič

da poročeni in neporočeni moški v gostilnah niso sedeli za isto mizo. Poročeni so namreč mladim zavidali mladost in svobodo, zato so jih zbadali, da niso pravi moški, če se do pusta ne poročijo. Neporočeni fantje so si ugled lahko povrnil s tako imenovano vleko ploha. Gre za najlepšo smreko, posekano na roke z žago amerikanko, ki jo na pustni torek okrašeno odvlečejo skozi vas. Film na izvirni in verodostojen način prikazuje celoten postopek, od samih začetkov priprav do iskanja in

izbora smreke, njenega žaganja, odstranjevanja lubja, pletenja vencevin vleke skozi vas. Manjkala ni niti šrangar, s katero se simbolno zaključuje spor med »oddanimi« in »neoddanimi«, filmsko izkušnjo so dopolnila pričevanja Begunjskevo preteklih vlekah ploha, gledalce pa so presenetili tudi Divji prašiči, ki se jim je tokrat na harmoniki pridružil Sašo Avsenik.

Avtentična šega

Predloga za film je nastala, preden je nastal končni izdelek. Avtor besedila Sašo

Gašperin se je vleke begunjskega ploha namreč lotil v svojem diplomskem delu. »Fantje so se vleke ploha lotili točno tako, kot veli tradicija. Šega je zato avtentična in izredno sem vesel, da se na tak način tradicija prenaša na mlajše generacije,« je dejal Gašperin. Dogodka so se kakopak udeležili tudi begunjski fantje, ki solani poskrbeli za izvedbo vleke ploha. Denis Ambrožič, vodja organizacijskega odbora lanske vleke, je dejal, da ga nadvse veseli dobro sodelovanje, ki se je pokazalo v času priprav in izvedbe. Spregovoril je tudi o organizaciji dela. »Najprej je malo skrivanja, dogovarjanja in poizvedovanja. Ne sme se takoj vedeti, ali vleka ploha bo ali ne bo, treba je ugotoviti, ali se je kdo poročil oziroma se še bo. Dogovarjanje se začne nekje novembra, beseda je dala besedo in ploha smo potegnili,« je dejal Ambrožič. Letos vleke ploha v Begunjah sicerni bilo, vendar so neporočeni Begunjski obljubili, da ob naslednji priložnosti smreko ponovno potegnjejo skozi vas.

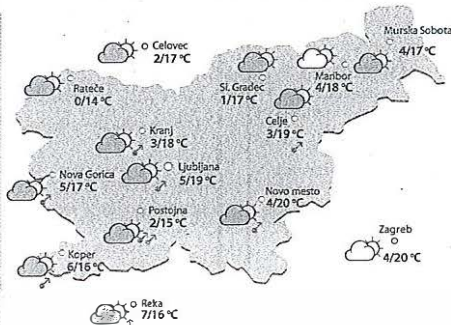

Takole so neporočeni lani odvlekli najlepšo smreko iz doline Drage skozi Begunje in si povrnilo ugled. / Foto Tina Dolž

vremenska napoved

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, čez dan bo pihal jugozahodni veter. Jutri bo dopolndne oblačno z dežjem, popoldne se bo postopno delno zjasnilo. V nedeljo bo sprva precej jasno, ponekod bo lahko megla. Čez dan se bo zmerno pooblačilo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

Na vrsti prve čistilne akcije

A. Š., A. SE., A. J. D.

Železniki, Kamnik, Medvode – Občina Železniki, krajevne skupnosti, vaški odbori in društva vabijo na spomladansko čistilno akcijo, ki bo jutri, v soboto, med 9. in 12. uro. Udeleženci se bodo zbrali na zbirnih mestih, ki so navedena na spletni strani www.zelezniki.si. Organizatorji jih prosijo, naj s seboj prinesejo pripomočke: rokavice, grablje, motiko ...

Čistilne akcije v organizaciji društev in krajevnih skupnosti se začnejo tudi v Kamniku. Na večjem delu občine bodo potekale že to soboto, na nekaterih območjih pa jih bodo organizirali prihodnjo soboto, 23. marca. Zbori krajanov na dogovorjenih mestih bodo med

8. in 9. uro jutraj, natančne ure in lokacije pa so na voljo na spletni strani kamniške občine. Vsi občani, ki se bodo udeležili čistilnih akcij, bodo na zbirnih mestih dobili rokavice in vrečke za zbiranje odpadkov ter ustrezna navodila.

Če bo vreme dopuščalo, se bodo jutri čiščenja okolja lotili tudi v občini Medvode. V primeru dežja tradicionalno čistilno akcijo nameravajo izvesti 6. aprila. V večini krajevnih in vaških skupnosti je začetek predviden ob 9. uri; natančnejši termini in zbirna mesta so objavljeni na spletni strani občine. V režijskem obratu so pripravili vrečke in rokavice, ki jih predstavnik krajevnih skupnosti in organizatorji akcije lahko prevzamejo še danes v času uradnih ur.

Razgrnitev sprememb za območje Livada Žovšče

Škofja Loka – Od včeraj poteka Javna razgrnitev Predloga sprememb in dopolnitve Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Livada Žovšče v Škofji Loki. Javna razgrnitev bo potekala do vključno 25. marca, gradivo pa je v času javne razgrnitve na vpogled v pritličju Občine Škofja Loka na Mestnem trgu 15. Dostopno je tudi na spletni strani Občine Škofja Loka. V času javne razgrnitve ima javnost pravico dati pripombe in predloge, ki se lahko dajo pisno kot zapis v knjigo pripomb in predlogov na mestu javne razgrnitve, lahko pa se pošljejo na Občino Škofja Loka.

Festival cvetnonedeljskih butar

Železniki – Turistično društvo Železniki vabi jutri, v soboto, med 10. in 16. uro v Kulturni dom Železniki na festival cvetnonedeljskih butar. Razstavljene bodo butare iz različnih koncev Slovenije. Potekala bo delavnica izdelovanja butaric, sicer pa bo te možno tudi kupiti, pravtako oljke in veli konočne hostije. Na ogled bodo tudi velikonočni prti, na voljo bodo Unicefove punčke iz cunj, čipke, spominki, dražgoški kruhki, suha roba, suhomesnatni izdelki ...

Začasno zaprtje Krajevnega urada Preddvor

Preddvor – Na spletni strani Občine Preddvor obveščajo, da bo zaradi povečanja bolniški odsotnosti uslužbencev Upravne enote Kranj od 11. do vključno 23. marca Krajevni urad Preddvor zaprt. Vse storitve v pristojnosti krajevnega urada lahko občani opravijo na sedežu upravne enote v Kranju.

Finančna pomoč družini Golmajer

Šenčur – Šenčurski svetniki so odobrili finančno pomoč v višini 1500 evrov družini Golmajer iz Hotemaž, ki jo je konec januarja prizadel požar v stanovanjskem objektu. Ob tem je bilo uničeno celotno ostrešje, del stavbnega pohištva in ograja na balkonu. Župan Ciril Kozjek je imenoval komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Šenčur, ki si je ogledala prizorišče požara in predlagala, da se družini nameni finančna pomoč pri obnovi stanovanjskega objekta.

NA GLAS

Sem mislil, da je žena avto desnostransko zveržila med dirkanjem po garažni hiši, pa je le bočno parkirala pred trgovino.

Milan Fridauer - Fredi